

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **JUDr. D.S.**, správkyne konkurznej podstaty úpadcu: Z., spoločnosť s ručením obmedzeným, P., so sídlom P., P., so sídlom správkyne na K, .P. proti žalovanému: **PhDr. J.M., P.**, o obnovu konania **4 Cbi/5/2004**, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cbi/18/2008-43 z 9. januára 2009, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cbi/18/2008-43 z 9. januára 2009 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd napadnutým uznesením žalovanej nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov za podaný návrh na obnovu konania vedeného pred Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 4 Cbi 5/2004. Z odôvodnenia vyplýva, že súd posudzoval dôvodnosť žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, charakter bráneného práva, ako aj samotnú výšku súdneho poplatku, a to vo výške 99,50 Eur. Skutočnosť, že žalobkyňa nemá dostatok likvidných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku ešte neznamena existenciu takých pomerov účastníka, pre ktoré by bolo možné žalobkyni priznať oslobodenie od súdneho poplatku. Žalobkyňu ako správkyňu konkurznej podstaty úpadcu a jej pomery nemožno posudzovať rovnakou mierou ako pomery fyzickej osoby, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu. S podnikateľskou činnosťou je vždy spojené riziko možného neúspechu v podnikaní. Priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov by za takýchto okolností znamenalo prenesenie časti rizika na štát. Pomery žalobcu by preto odôvodňovali oslobodenie

od súdnych poplatkov, len aby sa dostal do ťaživej finančnej situácie. Preto prvostupňový súd žiadosti nevyhovel, nakoľko sa v danom konaní nepreukázala existencia okolností pre oslobodenie od súdneho poplatku.

Žalobkyňa podala odvolanie proti predmetnému uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p. Uviedla, že dôvodom, pre ktorý súd nepriznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nie je zistenie súdu, že by išlo v danom prípade o zjavne bezdôvodné uplatňovanie práva, ale len právny názor súdu ohľadne platobnej neschopnosti na strane úpadcu. Vyjadrila nesúhlas s takýmto stanoviskom a tvrdí, že listinnými dôkazmi podanými k návrhu bol preukázaný objektívny nedostatok finančných prostriedkov, resp. iného majetku. Jediným majetkom, z ktorého je možné uspokojovať nároky proti podstate, a teda aj zaplatenie súdneho poplatku, je majetok, speňaženie ktorého by bolo možné vykonať až v prípade úspechu v obnovenom konaní. Ďalej poukázala na skutočnosť, že by musela znášať súdny poplatok na ťarchu svojho osobného majetku, čo je v rozpore s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, v zmysle ktorého môže byť zbavená majetku len vo verejnom záujme a za podmienok stanovených zákonom. V danej procesnej situácii správca je síce účastníkom konania, ale nemá osobnú majetkovú zodpovednosť na znášanie trov konania. Preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žiadosti vyhovie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd má za to, že Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa rozhodol správne, že žalobkyni nepriznal oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Podľa ust. § 219 ods. 2 sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a odôvodnenie len dopĺňa na zdôraznenie správnosti.

Podľa § 138 ods.1 O. s. p. predseda senátu môže na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne predseda senátu inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má aj spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z uvedeného zákonného znenia vyplýva, že je tu fakultatívna alternatíva a nie obligatórna povinnosť priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Poplatkový zákon

č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZSP“) stanovuje, ktoré úkony účastníkov konania ako poplatníkov sú spoplatňované a následne podľa Sadzobníka súdnych poplatkov je aj určená výška súdneho poplatku.

V zmysle ust. § 5 ods. 1 ZSP poplatková povinnosť vzniká okrem iného aj podaním návrhu na obnovu konania. A podľa ust. § 8 ods. 1 ZSP je takýto poplatok splatný vznikom poplatkovej povinnosti, v predmetnom prípade podaním odvolania.

Vo vzťahu k ust. § 138 ods. 1 O. s. p., skúmanie pomerov účastníkov, ako aj podnikateľských subjektov nebude smerovať do jej sociálnej, ale predovšetkým majetkovej sféry a hlavne bude potrebné skúmať najmä otázku, či nejde o svojvoľné či zrejme bezúspešné uplatňovanie či bránenie práva.

V tejto súvislosti treba však dodať, že nemožno dôsledky podnikateľského úsilia, teda nemajetnosť, prenášať formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát; takto by totiž boli neúspešní podnikatelia zvýhodňovaní voči podnikateľom úspešným. Preto nemožno v tomto prípade zásadne oslobodenie od súdnych poplatkov priznať. V prípade úspešnosti v spore súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Preto námietky žalobkyne uvedené v odvolaní sú irelevantné pre posúdenie splnenia podmienok pre postup podľa § 138 O. s. p.

Na dôvažok treba ešte pripomenúť, že podľa ust. § 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“), podmienkou vyhlásenia konkurzu je, aby dlžník mal majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konania. Táto podmienka nemusí byť splnená, ak veriteľ na výzvu súdu a v lehote ním určenej zloží preddavok na trovy konania (§ 71). Veriteľ, ktorý zložil preddavok na trovy konania, má právo na jeho vrátenie z dlžníkovho majetku. To neplatí, ak súd nevyhlásil konkurz.

Z uvedeného vyplýva, že správkyňa konkurznej podstaty má dostatok prostriedkov na riešenie uvedenej situácie. Samozrejme, závisí od nej ako žalobkyne, ktorá plne disponuje s konaním, ktorú alternatívu si zvolí na vyriešenie svojho ohrozeného, resp. porušeného práva. Žalobkyňa tiež namietala, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie oprel len o nedôvodnosť žiadosti argumentovanou platobnou neschopnosťou a nie zistením, že by išlo o zjavne bezdôvodné uplatňovanie práva. Či sa jedná v predmetnom spore o zjavne bezdôvodné uplatňovanie práva, by ukázalo až konečné rozhodnutie súdu. V žiadnom prípade nie je možné takýmto uznesením prejudikovať skutočnosť, ktorá sa má zistiť až samotným konaním. Je na žalobkyni zvážiť, či disponuje dostatočným dôkazným prostriedkom, čo do kvality, aby mohla byť v konaní úspešná. Všeobecne, inštitút súdneho poplatku i v takýchto prípadoch môže byť v podstate nástrojom na zabránenie neodôvodnených žalôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, z vyššie uvedených hľadísk posúdil podané odvolanie a nakoľko nebolo dôvodné, napadnuté rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, nakoľko mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. októbra 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.